

Jaro, léto, podzim, zima... a jaro

Kim Ki-Dukův filmový esej o koloběhu života je svým způsobem esencí proslavených autorových filmů jako Samaritánka, Ostrov, Adresát neznámý, nebo Divá zvěř. Pomalý, k přemýšlení vybízející děj, a množství úchvatných scénérií by naopak mohly dílo tohoto korejského mistra přiblížit širšímu artovému publiku, které se Kimovým násilným exhibicím programově vyhýbá.

Jaro, léto, podzim, zima... a jaro se, podobně jako Ostrov (Seom/Isle) odehrává na jezeře. Tentokrát jde o malebné, avšak umělé jezírko zapomenuté mezi jako britva ostrými korejskými vrchy. Na břehu jezera stojí brána. Ti, kdo jí vstoupí, dávají tak nějak mimochodem najevo pokoru - na hladině jezírka pluje domeček, klášterek, a v něm dlí starý buddhistický mnich (Young-su Oh). Jak už název napovídá, příběh začíná na jaře - odchod zimy je časem pro nový život. Přichází zahalená, tedy pošpiněná, nečistá žena a mnichovi zde nechá na výchovu chlapečka, snad syna. Život tohoto mnišského učedníka od dětství do dospělosti a mnichův život od dospělosti ke staří společně vyplňují pět filmových kapitol, jejichž děj je tak prostý, jak je to jen možné. Absence vypravěčských kudrlinek naznačuje, že prostota je v tomto případě uměním odříkání a meditace, a nikoli neumětelství. „Jaro“:

Mladý učedníček, opojený vlastní silou, chodí po kraji a uvazuje zvířátkům k tělíčkům kamínky. Starý učitel jej nehnutě sleduje. Prikáže klukovi, aby druhý den zvířátka osvobodil. Některá zemřela. Učitel přiváže kámen ke klukovi.

„Léto“:

Klukovi je ke dvaceti a ohromně se zamiluje do dívky (Yeo-jin Ha), která se přijela do chrámu vyléčit ze svých neduhů. Milenecký vztah utne starý mnich, když poznamená, že dívka už je vyléčená a měla by odjet. Mladík však neodolá vydává se za ní, do světa. Ve světě dojde mladík k úhoně, vrací se do kláštera, avšak ani očista před Bohem jej nezbaví zodpovědnosti před lidským zákonem. Při vši nobilese projevuje Kim Ki-Duk také neobyčejný cit pro humor a humanitu. Moment, kdy detektivové pomáhají barvit znaky, které předtím musel mladík vyrýt do podlahy, aby se očistil před Bohem, je syntézou obojího.

Jaro, léto, podzim, zima... a jaro se nakonec stalo určitou duchovní očišťovnou i pro Kim Ki-Duka samotného. V poslední kapitole se již dospělý mnich se sochou Buddhy v náručí a tíživým kamenem okolo pasu vypravuje vystoupit na strmou horu a tam provést očištný rituál.

Kim sice roli nabízel mnoha hercům, ti však pro nabitě diáře odmítali, a tak ji nakonec vzal režisér na sebe. A to je jeden z důvodů, proč je výstup na horu nejsilnějším zážitkem z celého filmu. Během pouti sebou Kim nefalšovaně třískne o led, ve stráni mu ujíždí nohy, klouže, padá a závaží na laně ho neustále strhává z cesty; Jak režisér přiznává, zahrál věci, do kterých by jiné herce nikdy nenutil. Díky buldočí vůli nakonec mnich-Kim dospěje vrcholku skály, kde se setkává se západem slunce. V jediném záběru tak sledujeme upoceného hrdinu při svém vítězství, na vrcholu a zároveň již shlížejícího do chřtánu tmy, tváří v tvář svému konci. Kimův film však není o moralizování, o vině a smrti. Po zimě totiž přece přichází jaro. Ať už se ho hrdina zúčastní nebo ne, jaro přijde.

Natáčení probíhalo v jihokorejském národním parku, kameru obsluhoval Dong-hyeon Baek, který Kimovi snímal již Pobřežní hlídku (Coast Guard). Elegantní střih zvládl Kim Ki-Duk sám, jak u něj ostatně bývá zvykem.

Zdroj: www.dokina.cz, text: Šimon Šafránek

Kim Ki-duk: Evropané se mi pletou

Kontroverzní, krutý a geniální: takový je korejský režisér Kim Ki-duk, pyšný na svůj status outsidera. I u nás má mnoho obdivovatelů. Nezaměnitelný a dnes už velmi známý tvůrce se ve světě proslavil i díky festivalu v Karlových Varech, který na jeho tvorbu soustavně upozorňuje. Nejnovější, v pořadí třináctý Kim Ki-

dukův film Čas má v pátek večer v Karlových Varech světovou premiéru. Režisér jej ve Velkém sále Thermalu uvede osobně.

Čas je příběh dívky, která dobrovolně změnila tvář, aby upoutala pozornost svého milého. Co vás k němu inspirovalo?

Na festivalu v San Sebastianu jsem si při zahajovacím filmu uvědomil, že stejně jako Evropanům připadají navzájem podobní všichni Asiaté, mně se pletou dvě hlavní hrdinky toho snímku. Na této zaměnitelnosti stojí hlavní zápletka Času. Představil jsem si dva odlišné lidi sloučené do jednoho a naopak jednu osobu štěpící se na dvě různé identity.

V jednom rozhovoru jste řekl, že svými filmy hledáte odpovědi na problémy, kterým nerozumíte. Co jste zjistil při natočení Času?

Že existují věci, které nikdy nezměníte, ať děláte co děláte. Můžete si změnit tvář, identitu, co chcete. Ale stejně každé ráno vyjde slunce. Život je velice komplikovaný, ale zároveň úplně jednoduchý.

Feministky nepatří zrovna k vašim největším obdivovatelkám a řekla bych, že ani Čas nebude podle jejich gusta. Proč jsou vaše ženské postavy spíše obětmi než hrdinkami?

V každém vztahu je zřejmé, že někdo má rád víc a někdo rychleji ztrácí zájem. Je jedno, jestli je ten někdo muž, nebo žena. V tomto filmu je to dívka, která se nechá celá změnit, aby získala srdce svého milého. Zdálo se mi, že takto příběh lépe funguje, než kdybych napsal zápletku obráceně. Možná proto, že jsem muž. Ale i muži někdy touží změnit svůj vzhled, aby získali zpět pozornost ženy. Neměl jsem v úmyslu nadřazovat jednu nad druhé. Spíš jsem se snažil vyjádřit, že ve vztazích existuje určitá znučenost ze stereotypu a že je našim údělem tyto problémy překonávat.

Ve vašich filmech se často objevuje téma prostituce. Co vás na něm přitahuje?

Řekl bych, že manželství může být označeno za formu prostituce, zvláště v dnešní době, kdy se lidé mnohdy berou kvůli penězům. Chci ve svých filmech ukazovat narušené vztahy v moderní společnosti. Neznamená to, že by mé postavy byly tragické. Jen věřím, že člověk žije stejně instinktivně jako zvíře.

Některé vaše snímky se obejdou téměř bez dialogů. V Času se mluví hodně, řeč se však zdá být spíše prostředkem nedorozumění. Je to záměr?

Používám dialogy v případech, že je třeba vysvětlit pohnutky a charakter postav. Pokud však nejsou slova nutná, dávám přednost tomu, aby diváci použili vlastní představivost. V Času jsem se bez dialogů neobešel.

Je pro vás snazší prodat do zahraničí filmy, jako je například Luk, v němž se téměř nemluví a který loni zahajoval nesoutěžní sekci Un certain regard na festivalu v Cannes?

Ano. Smích a slzy jsou nejlepší dialogy, protože jsou mezinárodně srozumitelné a nepotřebují interpretaci.

Vaše snímky Jaro, léto, podzim, zima... a jaro, Samaritánka, 3-Iron nebo Luk jsou ověněny řadou cen z mezinárodních festivalů a patří k nejnavštěvovanějším snímkům artových kin. Jsou však často temné, dokonce kruté. Jste pesimista?

Býval jsem v mládí, dnes už se nepovažuji za pesimistu. Přesto mám obavy o naši budoucnost. Myslím, že v moderní společnosti je skryto víc hrozeb, než si jsme ochotni připustit.

Do Karlových Varů přijíždíte potřetí. Máte tento festival rád?

Mám k němu velice vřelý vztah. Prostřednictvím retrospektivy před několika lety a každoročním uváděním mých nejnovějších filmů mi umožnil představit mou tvorbu východoevropskému publiku. Karlovy Vary jsou jediný festival, který po celá léta bedlivě sleduje mou tvorbu, pravděpodobně bedlivěji než Korejci. Za to vám patří můj veliký dík. Michaela Klečková, Festivalový deník